

Tjänsteutlåtande
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till: Miljö- och
hälsoskyddsnämnden

Datum: 2025-04-07
Diarienummer: 2025.65-446

Tillsyn av enskilda avlopp från och med år 2025

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn av enskilda avlopp. Tillsynen bedrivs områdesvis. I stort sett alla enskilda avlopp har gått igenom. Under 2025 kommer en ny tillsynsomgång att påbörjas. Tillsynen kommer även fortsättningsvis att genomföras områdesvis och grunda sig på i stort sett samma metoder för urval som tidigare. En ändring är att minireningsverk fortsättningsvis kommer att ingå i tillsynen om de är fem (5) år eller äldre, på samma vis som övriga avloppsanläggningar.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

1. Anta miljö- och hälsoskyddsavdelningens redovisning av tillsyn av enskilda avlopp från och med år 2025
2. Ställa sig bakom miljö- och hälsoskyddsavdelningens redovisning av metoder, urval och prioriteringar inför tillsyn av enskilda avlopp från och med år 2025.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedriver sedan flera år tillbaka tillsyn av de enskilda avloppen i kommunen. Tillsynen bedrivs områdesvis. Under de gångna 20 åren har i stort sett hela kommunen gått igenom. Cirka 5000 fastigheter med enskilda avlopp har omfattats av inventering och tillsyn. Inför 2025 finns endast ett fåtal områden kvar som inte fått tillsyn. Det är fastigheter i områdena Bolby vid Linanäs, Gallboda, Hagby vid Storträsk, Klockargården, Kolsveden, Norrö längs Björkåkravägen, Rydboholm, Täljö norr om järnvägen samt Solberga.

Sedan många år tillbaka har Miljö- och hälsoskyddsnämnden ett mål att tillsynen ska genomföras av 200 enskilda avlopp per år. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen planerar tillsynen utifrån det målet och har anpassat

planeringen av resurser utifrån målet. Förutom tillsyn av 200 avlopp per år sker inventering genom utskick till ca 200 - 400 fastigheter per år.

Tillsynen genomförs områdesvis på fastigheter med avlopp för WC- och BDT-avloppsvatten (Bad-, Disk- och Tvättavloppsvatten) och på samtliga permanentbebodda fastigheter. Även permanentbebodda fastigheter utan WC omfattas av tillsynen. Tillsynen omfattar avloppsanläggningar som är 5 år eller äldre och minireningsverk som är 10 år eller äldre. Övriga avloppsanläggningar i de aktuella områdena omfattas inte av tillsynen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fattade 2008 beslut om metodik för tillsynen för åren 2008-2009. Sedan dess har vissa förändringar skett i tillsynen. Bland annat utför miljö- och hälsoskyddsavdelningen inte längre tillsyn av fritidsbebodda fastigheter som inte har avlopp för WC. De områden som har fått tillsyn på plats har valts ut utifrån risk för olägenhet för människors hälsa, miljöpåverkan på känsliga recipienter och erfarenhet av områden med många enskilda avlopp av dålig kvalitet. De senaste åren har tillsynen utförts i de resterande områdena eller delområden som inte tidigare ingått i tillsynen samt av underkända avloppsanläggningar som inte har åtgärdats.

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en vägledning för hur tillsyn av små avlopp kan utföras. Vägledningen är en tolkning av de bestämmelser som rör små avloppsanläggningar. Den bygger även på den rättspraxis som vuxit fram genom domar från Mark- och miljööverdomstolen. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen utför tillsynen utifrån denna vägledning.

Avdelningens slutsatser

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen kommer under 2025 påbörja tillsynen av en ny tillsynsomgång. Tillsynen kommer även fortsättningsvis att genomförs områdesvis. Urvalet av områden kommer att grunda sig på risk för olägenhet för människors hälsa och miljöpåverkan på känsliga recipienter.

Utbyggnadsordningen som redovisas i översiktsplanen och vattentjänstplanen, det lokala åtgärdsprogrammet för vatten, grad av permanentboende i det aktuella området samt när området fick tillsyn senast, bidrar till att prioritera när tillsynen ska utföras i respektive område.

Tillsynen inleds med en inventering genom att ett frågeformulär skickas ut till samtliga fastigheter inom området. Fastigheter med avloppsanläggningar som är yngre än fem år omfattas inte av utskicket. De inskickade uppgifterna jämförs med de uppgifter som miljö- och hälsoskyddsavdelningen har om respektive fastighet. Därefter väljs de fastigheter ut där tillsynen ska ske på plats. Tillsynen på plats utförs på fastigheter med avlopp för WC- och BDT-avloppsvatten (Bad-, Disk- och Tvättavloppsvatten) och på permanentbebodda fastigheter. Även permanentbebodda fastigheter utan WC omfattas av tillsynen. För att effektivisera tillsynen kommer tillsynen av minireningsverk

fortsättningsvis att ingå i tillsynen om de är fem (5) år eller äldre, på samma vis som övriga avloppsanläggningar.

De bedömningar som miljö – och hälsoskyddsavdelningen gör vid tillsynen kommer även fortsättningsvis att ske utifrån Havs- och vattenmyndighetens vägledning för hur tillsyn av små avlopp kan utföras.

Parallellt med den planerade tillsynen kommer miljö- och hälsoskyddsavdelningen fortsätta att utföra tillsyn av underkända avloppsanläggningar där nya avlopp inte har anlagts och avloppsanläggningar med krav på åtgärder där bristerna inte har åtgärdats.

De områden som är aktuella för tillsyn i en ny tillsynsomgång med start 2025 är Brevik, Lervik och Flaxenvik. Det är områden med hög andel permanentboende, i ett område med bergig och kuperad terräng, tunna jordlager och närhet till recipienterna Trälhavet och Västra Saxarfjärden som är vattenförekomster för kustvatten enligt Vattendirektivet, med måttlig ekologisk status på grund av övergödning. Områdena ingår i period 2 i vattentjänstplanen vilket innebär att allmänt VA inte planeras i närtid och tillsynen bedrevs senast under åren 2009-2011. Det har därmed gått mer än 15 år sedan tillsynen senast bedrevs.

Tidigare beredning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2006, § 46. Dnr: 2006.0890-446

Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2007, § 47, 68. Dnr: 2006.0890-446

Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2008, § 22, 23. Dnr: 2006.0890-446

Maria Lindström

Miljö- och hälsoskyddschef

***Denna handling har signerats digitalt och saknar därför
namnunderskrift***

Verifikat

Transaktion 09222115557544515770

Dokument

MHN-2025-65-Tjänsteutlåtande tillsyn enskilda avlopp
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2025-04-17 12:09:02 CEST (+0200) av Mikael De Pedro Sporsén (MDPS)
Färdigställt 2025-04-17 12:28:14 CEST (+0200)

Initierare

Mikael De Pedro Sporsén (MDPS)
Österåkers kommun
Org. nr 212000-2890
mikael.depedrosporsen@osteraker.se

Signerare

Maria Lindström (ML)
maria.lindstrom@osteraker.se
Signerade 2025-04-17 12:28:14 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

